

Zadružna ekonomija v Sestržah predstavlja začetek za družnega gospodarstva

V Sestržah na bivšem Zunkovičevem posestvu bo v jeseni prenehal obstojati najemniški odnos, ki je omogočal Ahečevi, Jezovi, Marčičevi, Medvedovi, Fidlerovi, Gajštovi in Kolenkovi družini, da so obdelovale manjše dele tega posestva in si s pridelki pomagale, medtem ko je del posestva že služil zadružni ekonomiji. Bivše Zunkovičeve posestvo, ki meri okoli 7 ha skupne površine, od katere odpade na orno površino le 2,50 ha, bo tvorilo jedro, okoli katerega se bo širilo zadružno gospodarstvo, dokler ne bo večji del kraja veliko zadružno posestvo. 29 družinskih članov gori imenovanih družin ne bi moglo dolgo shajati ob pridelkih na 2,5 ha orne površine. Z vključitvijo celotnega posestva v zadružno ekonomijo bo med njimi nastalo pereče vprašanje, kdo bo dalje delal na ekonomiji in kdo se bo vključil v produkcijo.

Njiva z žitom je letos dobro obrodlila. Druga žetev bo že obsežnejša. Ves letošnji pridelek žita bo porabljen za posejanje ostalih površin ekonomije.

Ob letošnji žetvi je bilo na njivi ekonomije prvo kolektivno delo. Za ekonomijo so želi: Arnuš Angela, Marčič Amalija, Fidler Ana in Lovrenč, Gajšt Neža, Marčič Roza in Jakob, Frančež Marija in Hajšek An-

ton. V petih urah je bilo delo končano. Ves čas dela je vladoval med žanjci dobro razpoloženje. Čeravno so bili ljudje v Sestržah navajeni delati »na drugem« le za protiuslugo, so opravili žetev brez zahtev, ker se zavedajo, da bo pridelek služil razvoju zadružništva v kraju. Eden ali drugi je v šali vprašal tajnika KLO, če mu bo dal v znak priznanja za pomoč na ekonomiji nakaznico - za tekstilno blago, vendar tega ni nikdo mislil resno, saj je vsakomur jasno, da pet ur prostovoljnega dela ne more biti enako vredno stalnemu delovnemu odnosu v državnih in zadružnih podjetjih. Zavedajo se, da je dobro se razvijajoča kmetijsko-obdelovalna zadruga za ljudi, ki želijo v vasi doseči boljši življenjski standard, edini porok, za ostale pa vključitev v redni delovni odnos.

Kolektiv žanjcev na zadružni ekonomiji je dokazal, da je mogoče priti preko predsodkov o kolektivnem obdelovanju zemlje in zadružnem življenju. Povečanje zadružne ekonomije bo ustvarilo večje možnosti vcepljanja smisla za zadružno gospodarstvo v Sestržah, ki bo pripomoglo k pospešeni razširitvi zadružne ekonomije v kmetijsko-obdelovalno zadrugo v Sestržah, na kateri se bo začelo za mlade in odrasle ljudi iz Sestrž in okolice novo življenje. G. S.

Pri avtoprevozništvu v Ptujem se vrši borba za čas in tonkilometre

Pri okrajnem avtoprevozništvu v Ptujem se vršijo intenzivne priprave za žitni odkup. Mehanika Prelog Viktor in Sirec Janez, učenca Lovrenčič Marjan in Čeh Ivan ter delavec Korošec Ignac delajo od rane ure do poznega popoldneva, mnogokrat tudi do trde teme. Pregledujejo in popravljajo stroje, varijo zlomljene dele in krpajo gume. Vsakodnevno prihajajo šoferji domov z defektnimi gumami. Vedno znova je treba popravljati. Večkrat se krpjanje nadaljuje tudi pozno v noč. Zgodaj zjutraj je avto zopet sposoben opraviti nove naloge.

Na čaka samo odkup žitaric, tudi odkup sadja in živine, kar simo že začeli prevažati. Obveze napram mlekarini v Ptujem so določene s pogodbo. Dnevno so v službi mlekarne 4 avtomobili. Ob 4. zjutraj so že v mlekarini. Okrog 9. ure se vračajo v garažo. V prometni pisarni prejemaajo direktive za nove naloge, ki jih opravijo še isti dan. Nekatere dneve vozijo 12, 14 in tudi po 16 ur. V statistiki so zajeti njihovi napor in uspehi. N. pr. v II četrtletju so šoferji opravili preko 2.000 nadar. Dnevno odhajajo že ob 4. zjutraj iz garaže po žrtvovani šoferji Beziak Stanko, Pšajd in Lovrenčič. Tudi mali Rojko je med njimi, čeravno mu je večših navede težko verjeti že ob 3. zjutraj. Zelo marljiv je tudi šofer Mikulec Jože. Skrbni in organizirna prevoz tovoren v obe smeri vožnje, samo da ne vozi prazen in da doseže plan tonkilometrov.

V mesecu Juliju t. l. je za okrajno avtoprevozništvu vozilo 15 avtomobilov, zraven teh pa še trije posebeli, ki so vključeni za prevoz lesa za gozdno gospodarstvo. Teh 18 kamionov je prevažalo skupno 39.609 km in prepeljalo 4.385 ton raznega blaga. S tem je opravljenih 71.806 t/km.

Vozila so bila na voznjeh 3.782 ur. V teh urah ni vstet čas, ko so se vrhila popravila ponoči. Registrirani čas dela bi bil potem še večji. Šoferji se trudijo na vse načine, da bi dokazali, da hočejo preseči svoj plan. Mariborčani so napovedali vsem Okrajnim avtoprevozništvom tekmovalno. Najboljši kolektiv bo prejel prehodno zastavico. Kolektiv okrajnega avtoprevoznštva v Ptujem si jo hoče priložiti, kar bo dosegel z uspehi dobrih šoferjev in delavcev. Ves kolektiv avtoprevoznštva je prepričan, da se mu bo poseščilo doseči, četudi bo moral premagovati težave z zamenjavanjem rezervnih delov in gum.

Polke šoferja ni lahak. Ima mnogo prednosti in tudi težav. Toda veseno zvišujejo šoferji Okrajnega avtoprevoznštva v Ptujem šteto km, ton in tonkilometrov. Na doseženje uspeha so ponosni, saj so z njimi dovrineli velik delež k izpolnjevanju petletnega plana. Kž.

Kjer ne uspe prepričevanje, pomagajo ukrepi

Izvajanje del prve petletke pušča na vseh gospodarskih področjih odprto vprašanje delovnih moči na tistih delovnih mestih, kjer nimajo delovni ljudje dovoljne zaposlitve, da bi potom ne dosegli življenjske pogote, ki odgovarjajo današnjim možnostim, na vseh na da bi si izkoriščani končno pomagali iz občutka odvisnosti pred izkoriščevalci, ki še danes brezobzirno izrabljajo in bagatelizirajo delovno silo.

Obsežnost družbeno gospodarskih izpremeh, ki jih predstavlja prva petletka, ne more dopustiti, da bi zaostajala graditev socialističnih objektov, vrednih milijone in milijarde dinarjev, v korist vprašana, ali bodo kmeti večji kmetje hlapci ali delci ali ne, ali bo kmetom prav ali ne, ko bodo ostali brez izkoriščanih. Za izpolnitev nalog poedinčev je ponekod potrebna delovna pomoč. Za izpolnitev državnih planov in nalog je ta pomoč prvenstveno potrebna, zato jo tudi OP nemahno vključuje na najnujnejša delovna mesta. Pri tem ne gre za akcijo za vključevanje hlapcev in deklet, temveč za dosledno izvajanje borbe proti izkoriščanju, kjer koli je to dogmno ali se sproti odkriva. Vloga hlapčevanja je zrnčila svojo vsebino, treba ji je še vzeti obliko, ker je posledica še dolgo ne bi sama opustila. Iz te borbe vimo izvzeti niti Hlapčenci, Derbetinci, Hvalčevinci niti nobena ostala vas v okraju.

Toplek Janez, kmet iz Hlapčencev, bi se vsekakor moral zavedati, da nima zemlje za to, da bi z njo izkoriščal srško ljud iz Preradca, ki so brez zemlje, s tem, da bi mu jo odeduševali in mu pomagali, da bi obdržal gospodarski vpliv v kraju. Delavcem iz Preradca Toplek Janez ne bo nikoli trdil, da je boljše biti delavec v državnih ali zadružnih službi kot pri njem najemnik, niti ne bo priznal, da bi moral brez teh delavcev za zdravnaj izkoriščati samo tist del zemlje, ki bi ga lahko sam obdelal, na ostalih delih pa bi si delavci in mali pososniški zadrugarji ustvarjali življenjske pogoje brez potrebe odtuševanja reši Topliaku Janezu.

Posestnik Kvar Franc iz Hvalčencev vidi največjo krivico v tem, da se njegovima delavcem Arnuš Janezu in Toš Terežiji nudi zaposlitev v produkciji, kjer se več pridelka kot pri Kvarovih in kjer ni za delo edina odkodolna hrana in stanovanje brez plače, kot je to udomačeno pri Kvarovih. Koframič Urška pomaga že od leta 1943 dalje pri Kucavonovih iz Debutice. Edina odkodolna za njeno delovno moč je v hrani in stanovanju in nič več. Fras Janez in Papet Marija delata kmetici Zorko Uršuh v Vizomarcih, Glazar Barbara pa pri kmetu Jenekcu Martinu v Slovenji vasi. Kmetje trdijo, da je hrana zelo draga, enako stanovanje ter smetraje, da je to dovolj, če se njihovi delavci nastranjo.

in naspjo, med tem, ko bi se sami pritožili, če bi se morali zadovoljiti s istim »blagostanjem«, višek pa bi oddali državi v obliki davika in odkupov. Če bi kateri od imenovanih zahteval od svojega gospodarja tudi plačilo v denarju, bi to smatrali kot višek predznosti.

Prepričevanje je imelo doslej uspeh le pri družinah, kjer izkoriščanje ni edini odnos napram svojim delavcem. Zavedli so se, da je moral biti čas, ko ni edino merilo za ljudi po tem, kar kdo ima, ampak po tem, kdo zna delati. Moral je priti čas, ko je dobila siromasčina obeležeje srmanost iz katere si je mogoče pomagati z delom z zaposlitvijo v državnih in zadružnih obratih, podjetjih in tovarnah Bogataši so znali siromasčino prikazovati kot čast, ki si jo sami prezirali ker je zanje veljala le čast premožnih, zapovedujočih in nedotakljivih.

Drugače je pri raznih gospodarjih, kjer je treba ukrepati, sicer se še dolgo ne bi nič spremenilo v korist ljudi, ki imajo pravico delati in uživati sadove družbenega dela.

Po vseh ptujškem okraju se vrši kontrola službenih odnosov med kmeti in njihovimi delavci ter kontrola zaposlitve delovne sile. Jasnno je, da bo predstavljal ta kontrola za mnoge izkoriščevalce konec izkoriščanja, za izkoriščane iztiganje iz nemogočih življenjskih pogojev in možnost takošnje vključitve v družbeno in zadružno proizvodnjo. Ljudska oblast ne bo dopustila, da bi izkoriščali nieno širokogrudnost sovražniški vsega, kar predstavlja za svet veliki napredek, temveč bo dosledno kršila pot do oljja — do zraditve socializma v Jugoslaviji in pri tem odpravljata vse pojave izkoriščanja človeka po človeku. K. F.

Akcija za obiranje hmelja v Savinjski dolini bo zajela več žen in deklet iz ptujškega okraja

Poleg nestetih tehničnih naprav za olajšano in skrčljano opravljanje raznovrstnih del v gospodarstvu so še dela, ki jih še ni mogoče opraviti brez rok mladine in žena. V Savinjski dolini so doslej hmelj vedno obrale žene, dekleta in otroci. Tudi iz ptujškega okraja je vsako leto odhajalo več žena in deklet v Savinjsko dolino pomagat obrati hmelj.

Okrajni odbor AFZ, okrajni komite LMS in okrajni štab pionirjev so na sestankih in z okrožnicami seznanjali svoje članstvo in funkcionarje z možnostmi 14dnevne zaposlitve v Savinjski dolini. Letoš imamo normalni pridelek hmelja, dočim pridelek hmelja v drugih državah letos slabo kaže. Zaradi tega ne smemo dopustiti, da bi bil naš pridelek ogrožen zaradi vprašanja, ali bo hmelj pravočasno obran s pomočjo žena, deklet in otroci. Tudi iz ptujškega okraja je vsako leto odhajalo več žena in deklet v Savinjsko dolino pomagat obrati hmelj.

Med različnih akcij, v katere je vabila OF funkcionarje in člana organizacij, je obiranje hmelja med naitožjim. Na ta način je dala OF priliko sodelovanja pri obiranju hmelja v Savinjski dolini tudi tistim članom in članicam množičnih organizacij, ki se čutijo preobremenjene za ostale gospodarske akcije in kjer je potreben večji napor. Obiranje hmelja bi bilo težko mimo njih. Potem res ne bi mogli naiti opravila, da za nje ni primernega dela. Delo po normi in plačilo v gotovini in deloma v industrijskih bonih bo vsakogar pripravilo, da je mogoče z voljo pri obiranju hmelja mnogo doseči. O tem se bodo prepričale žene, dekleta in pionirji, ki bodo odšli iz ptujških vasi v Savinjsko dolino preko raznih lafi in tam vložili napore za uspešno delovno pomoč pri obiranju hmelja.

Zene in dekleta iz ptujškega okraja se bodo zbrale 15. avgusta t. l. dopoldne pred »Domom fronte« v Ptujem, Prešernova ulica (prej hotel »Jugoslavija«). Za telesne potrebe naj prinesejo s seboj koce in telesno perilo, za delo pa košaro in po dve vreči. Hrana bo preskrbljena v kraju, kjer bo delala brigada hmeljarjev.

Kot v mnogih minulih akcijah bo tudi v tej akciji preskrbljeno, da se bodo člani brigad od najmlajših do najstarejših udelebo počutili v velikem kolektivnu sotrudnikov. Nedvomno ne bodo funkcionarke AFZ, LMS in pionirjev dopustile, da bi ostala slaba deležba v akciji na njihovi odgovornosti zaradi preskromne agitacije in neučinkovite borbe proti lažem škodljivih in zaostalih elementov, temveč bodo obratno storile vse, da bo deležba čim številnejša. Zene in dekleta iz Savinjske doline bodo znale ceniti dragoceno delovno pomoč iz ptujškega okraja, vse naše ljudstvo pa bo z obrambim in pravilno unorabljenim hmeljem beležilo nov gospodarski uspeh. L. F.

Bistvena predpostavka za pravilen razvoj zadruge splošnega tipa je seveda trdno vodstvo delovnih kmetov v zadrugi in trdna zveza kmetijske zadruge z državnim sektorjem gospodarstva ter to, da se najopira v vsakem pogledu.

Začin o urejevanju kraje v Halozah

Na področju komunalnega življenja upravljajo krajevni ljudski odbori krajevne izvire, vodnjake, cisterne, vodovod, kanalizacijo in jih nadzorujejo.

Izmed teh nalog bi se morali močje iz KLO Slatina zainteresirati za možnosti izvedbe čiščenja in poglubitve struge za odtokanje vode ob deževju in nalivih, ki povzročajo sicer še pred košnjo sena v Pristavi in Cirkulatih občutno škodo.

Nikdo iz Haloz ne bi mogel trditi, da je še danes nujno, da bi nam povzročala škodo voda, ki jo lahko obvladamo in ji odredimo odtok na mesto, kjer ne bo škode. Ob poplavih oblatena trava znatno škoduje naši živini. Tega ni toliko krivo neurje, kakor gmovine in vejevje v strugah ter razne naplavine, ob enem pa zaraščena in močno vplivača struga, ki je iz leta v leto neopazno zaraščala in končno tudi tako zarasla.

da je v stanju pritisiti vodo, da preliva bregove struge.

Z ozirom na borbo za povečanje donosnosti naše itak skope zemlje se bomo morali lotiti čimprej čiščenja struge. Brez prostovoljnega dela zavednih članov OF delo ne bo imelo uspeha.

Postopoma bomo izvajali vse naloge, ki spadajo pod upravo KLO, ker se zavedamo, da je ljudska oblast poverila svojim organom take naloge, ki so v njegovo občutno korist in izvedljive ob sodelovanju množice. Tom.

Katero srednje strokovno šolo v LRS so dostopne naši mladini?

1. Učeniška: v Celju, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu in Tolminu;
2. Medicinske šole: Fizioterapevtska šola v Rovinju v Istri, srednja šola za medicinske sestre v Ljubljani in Mariboru, srednja šola za medicinske tehnike v Ljubljani, zobotehniška srednja šola v Ljubljani, farmaceutska srednja šola v Ljubljani;
3. Tehniške srednje šole: Tehniška srednja šola v Ljubljani z odseki: mehanurški, rudarski, kemijski, lesni, strojni in elektrotehniški;
4. Tekstilni in usnjarski tehnikum: tekstilni tehnikum v Kranju in usnjarski tehnikum v Domžalah;
5. Železniški tehnikum v Ljubljani in Beogradu z elektrotehničnim, gradbenim in strojnim odsekom; železniška prometna šola v Beogradu; broderska šola v Beogradu; avtoprometni tehnikum v Beogradu; poštni tehnikum v Beogradu; telegrafski tehnikum v Beogradu;
6. Gradbeni tehnikum v Ljubljani;
7. Kmetijske šole: Srednja kmetijska šola v Mariboru. Srednja kmetijska šola v Vinkovcih. Srednja veterinarska šola v Ljubljani;
8. Gozdarski tehnikum v Ljubljani in v Mariboru;
9. Ekonomski tehnikum v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Murski Soboti, Novem mestu in Trbovljah;
10. Hidrometeorološki tehnikum v Beogradu;
11. Srednja fizikturna šola v Ljubljani;
12. Filmski tehnikum v Ljubljani;
13. Grafični tehnikum v Ljubljani;
14. Srednje šole za turizem in gostinstvo v Ljubljani.

Stariši in varuhi, pomagajte mladini, da bo dosejala strokovno usposobitev. Vsa podrobna pojasnila o pogojih za sprejem so razvidna iz brošure »Srednje strokovne šole v LRS«.

Priroda in ljudje

Zasljevanje prič

Imamo knjigo z naslovom: »Rusija. Popoln zemljepisni opis naše domovine.« Velika in resna je ta knjiga. Zavzema celo polico, kajti obsega mnogo zvezkov. Na platinicah vsakega zvezka je trolinjski in dvoqlavni orel s carsko krono nad obema glavama.

V knjigi lahko najdemo podroben opis vsakega kotička prejšnjega ruskega carstva — njegovih gozdov in step, rek in ravn n, vasi in graščin.

Knjiga ne piše samo o priradi dežele, ampak tudi o ljudeh. Na koncu vsakega zvezka je dolg seznam imen, ki so omenjena v knjigi.

Odpem na slepo srečo nako stran tega seznama in berem: Strelkovi, Pomješčiki, Struve tovarnar; Stremouhovi; pomješčiki; Stroganovi; prof. veleposelstnik; Strelkovi tovarnar; Struški; pomješčiki; Strukovi; trgovci; Stukalovi; tovarnar; Suvorovi; knezi; pomješčiki; Sudjenko; pomješčiki; Sukin Boris vojvoda; Sukovkini; pomješčiki.

Pomješčiki; pomješčiki tovarnarji; vojvoda; trgovci in spet pomješčiki. To so poglavitve osebe v deželi; gospodarji Rusije pod trobemico.

»Se v začetku 19. stoletja je veljal pomješčik za tem boljšega gospodarja, čim več pripadajočih gozdovih tal je spreminil v polje.«

»Po osvoboditvi kmetov so pomješčiki prepovedali kmetom, sekati v gozdu za svoje potrebe, in so izsekali in prodal mnogo gozdov... V želji, da bi izbili čim več denarja iz svojih posestev, so prodajali gozdove »na panje« v izsekane. Kmetijske občne nimajo niti koščka gozda, graščinske in državne hoste pa so tako dobro zastražene, da nima kmet niti dračja kje pobirati.«

Tako je torej bilo s to rečjo: pomješčiki so varovali gozdove samo pred kmeti, sicer pa niso varčevali z njimi. Po gozdovih so jahali oboženi čuvaji, prisiškovali, ali ne poje kje sekira, in lovili »divje drvarje«. Za posekano brezjo so naložili kmetu globo in ga vtnakili v ječo. Pomješčiki pa so prodajali cele gozdove »na panje«, ne da bi jih bil za to kdo tiral pred sodišče. Ali je bilo mogoče soditi Stremouhovca zato, ker je prodal »na panje« svoji, stremouhovski gozdu?

krajine, o tem, kako iztrebljanje gozdov uničuje polja.

Učenjak profesor Bogdanov je takrat pisal: »Če ne bomo ničesar ukrenili, se bo črnozemeljska ravnina v bližnji bodočnosti spremenila v puščjino.«

A nikomur izmed Stremouhovi, Strelkalovi in Sukovkinih ni bilo tega mar. Vsak od njih je mislil le na trenutni dobiček in se brigal le zase.

Gozdove so iztrebljali vse hitreje in hitreje.

Prenehali so časno samo takrat, kadar so cene lesu in žitu toliko padle, da se ni več splačalo trebiti gozdove in krčiti zemljo.

Na peterburški borzi so se sklepale kupčije, na borzi so cene padale in se dvigale. Nekega dne je bilo treba plačati za žito in za les mnogo, naslednji dan pa malo. Nekega dne so poskočile cene tako visoko, da se je človeku vrtilo v glavi. naslednji dan pa so se zakotalele strmo navzdol. To je bila — borzna gra.

Divja je bila ta igra. Cene so se dvigale in padale kakor bi imele vročico, in od tega dne je tudi vsa priroda dežele v vročici.

Zdaj so neusmiljeno trebili gozdove, zdaj so sekanje ustavili in pustili v hosti na kupa posekanih debel.

Dela v deželi ni vodila Državna narčna komisija, ampak borza Prirode n vodil načrt, ampak cenik. Vso prirodu dežele so posekali in špekulacijsko igro, v tisto igro, s katero so se bavili pridobitniki v silem borznem posloju na nabrežju Neve.